

Nýggja samgongan

Gott grundarlag at byggja á

Tað heldur lögmaður, sum í ólavsøkurøðu síni ikki duldi, at nógvir trupulleikar liggja fyri framman, men hon segði seg samstundis ikki ivast í, at gott grundarlag skuldi verið lagt hjá nýggju samgonguni. Vit prenta her seinra partin av løgmanrøðuni

Skúlarnir eru, sum allur almenni sektorurin, merktir av stórum sparingum – sparingarnar eru nú so ógvusligar, at skal sparast meira kann tað bara gerast við at leggja niður skúlar, og lata tey ungu ganga arbeiðsleys í staðin.

Lóggáva í sambandi við lærlingaútbúgvingar er fyrirrekað við tí í hyggju at kunna laga seg til umstøðurnar hjá vinnuni í dag.

Lógir um nýggja studentaskúla- og HF-skipan verða lagdar fyri tingið í heyst, so tær kunnu vera galdandi frá 1. august 1995. Nýggja studentaskúlskipanin er tó fyribils sett í gildi við kunngerð at virka frá 1. august í ár.

Føroya Maskinskúli fer endiliga í egin høli, sum løgtingið samtykti at keypa í vár. Átlanin er at byrja í nýggju hølunum eftir nýggjari.

Føroya Fornminnis-savn hevur fingið rúmlig høli í Hoyvík, so savnið fær munandi betri umstøður at skipa fyri framsýningum.

Møguleikar eru nú fyri at fáa Kirkjubústólarnar heimaftur, og mong fegnast um, at bátasavnið kemur í tryggari høli.

Ein av okkara mentanardýrgripum, Sandoyarbók og skrivliga tilfarið hjá Jóhannes í Króki, kemur nú aftur til lands og verður deponeað á Føroya landsbókasavni.

Sjónvarpið hevur eisini fingið nýggj høli til upptøk av stórra sendingum og til umsting. Sendinetið hjá útvarpinum og sjónvarpinum er farið at eldast, og tí verða nýggjar fløgur neyðugar.

Eingin endalig loysn er enn funnin á størsta trupulleikanum hjá kommunum – tí ovstúrvoru skuldini.

Landsstýrið vónaði og roknaði við, at ein loysn fór at verða funnin í seinasta lagi miðskeiðis í hesum árinum. Neyðuga lógarsmið- ið varð gjørt til tess at rökka hesum málinum við løgtingslógini um kommunalu

figgjarætlanirnar, ásetan av kommunuskattaprosentum, kommunalan veðhaldsgrunn v.m.

Tíverri hava samráðingarnar um umleggingina av kommunuskuldini drigið út. Men av teimum upplýsingunum, sum landsstýrið hevur fingið, verður framvegis roknað við, at ein loysn verður funnin í hesum árinum og innan rimiliga tíð.

Ein avleiðing av stóru kommunuskuldini er, at neyðugt hevur verið at hækkað kommunuskattaprosentini fyri 1994 munandi, úr 18,22% í miðal fyri landið í 1993 til 21,27% í 1994.

Av gongdini higartil í ár og útfra teimum útrokningum, sum umstingin í landsstýrinum hevur gjørt, varð roknað við, at kommunurnar fóru at fáa væl meira inn í kommunuskatti enn ætlað, tá figgjarætlanirnar vóru lagdar. Landsstýrið metti, at tær meirinntøkur, sum kommunurnar eftir hesum finga, áttu at koma borgarunum til góðar í teimum kommunum, hetta var móguligt.

Landsstýrið gjørdi tí av við heimild í nevndu løgtingslóg at hækka kommunuskattaprosentið í nøkrum kommunum. Skattaprosentið varð lækkað í 16 kommunum í miðal 0,87%, soleiðis at endaliga miðal kommunuskattaprosentið fyri 1994 kom niður á 20,40%.

Viðvíkjandi samanleggingum av kommunum er at siga, at landsstýrið sendi øllum kommununum bræv við áheitan um at taka upp samráðingar við aðrar kommunur um samanleggingar ella tættari samstarv.

Landsstýrið hevur lagt dent á, at **Strandferðslan** verður í so stóran mun sum gjørligt rikin út frá handelsligum sjónarmiðum. Hesin rakstrarpolitikkur sæst aftur í úrslitunum fyri 1993. Hallið hjá stovnunum minkaði 22,9 mió. kr. – úr 60,8 mió. kr. niður í 37,9 mió. kr.

í 1993. Tað minkandi virksemd í landinum sæst aftur í inntøkuni hjá Strandferðsluni, ið minkaði 2,3 mió. kr. niður í 65,8 mió. kr. Til tess at lúka nýggju IMO krøvini til ferjur, skal Strandferðslan nýta einar 5 mió. kr. í ár. Hesi arbeiði verða øll gjørd í Føroyum.

Raksturinn av skipum, bilum og tyrlu kostaði 21,1 mió. kr. minni, og útreiðslurnar til rentur og avskrivningar minkaðu 6,9 mió. kr.

Raksturinn av **Bygdaleiðum** kostaði 2,3 mió. kr. minni í 1993 og kom niður á 15,5 mió. kr.

Atlantsflog hevur sambært ársrokskapinum fyri 1993 eitt munandi betri rakstrarúrslit enn í 1992, og felagið hevur verið ført fyri at svara hvørjum sítt. Útlini fyri Atlantsflog eru góð, um felagið fær eins nógvar ferðafólk at flyta í 1994 sum í 1993, hetta saman við teimum nú lægri rentuútreiðslunum, skuldi tað borið í sær, at felagið móguliga kann geva eitt lítið avlop í 1994. Atlantsflog hevur annars ætlanir um ávís mennandi tiltøk.

Í vár varð raksturinn av **tyrlutænastuni** fluttur frá Strandferðsluni til Atlantsflog, ið kundi reka tænastuna væl biligari. Avgerðin varð framd og riggar væl.

Telefonverkið merkir eisini, at nógvar flyta av landinum. Higartil í ár er felagatalið umleið 1000 felagar færri. Hertil er tó at siga, at hóast minni felagatal so er inntøkan í krónum ikki minkað. Eftir at allar útreiðslur eru goldnar og fullar avskrivningar tiknar við, er avlopið fyri 1993 góðar 10 mió. kr., mett avlop fyri 1994 góðar 5,5 mió. kr. og mett avlop fyri 1995 einar 9–10 mió. kr.

Fyribilsavtala er gjørd við Ericsson um at lata útbúnað til tað føroyska telefonnetið, og er setningurin fullgjaltisering fyri allar Føroyar komandi 5 árin.

Rakstrarhallið hjá postverkinum verður í ár væntandi um 3 mió. kr., og verð-

ur játtanin á figgjarlógini sostatt hildin, ein minking í mun til 1993 uppá 1,2 mió. kr.

Virksemd hjá landsverkfrøðingunum er skorið nógvar niður í mun til undanfarin ár. Í 1993 var nýtslan 165 mió. kr., meðan nýtslan í 1994 væntandi fer at liggja um 127 mió. kr. Dentur hevur verið lagdur á, at tað virksemd, sum fer fram, er javnt býtt um landið, og at sum mest av fólkum fer í arbeiði.

Nýggjur bygnaður er skipaður á **umhvørvisnevndarøkinum**, soleiðis at kommunurnar hava eftirlit á staðnum, meðan yvirumsjónin og eftirlit við serliga dálkandi virkjum liggur hjá Heilsuføðiliga Starvsstovuni.

Tann heldur flekta skipanin við óheftum heilsu-nevndum er sostatt avtikin, samstundis sum reglurnar í heilsusamtýktunum, har nógvar hava staðið óbroyttar síðani 1933, eru gjørdar meira nútíðarhóskandi.

Handlissáttmálarnir við **EFTA-londini** eru allir undirskrivaðir, og verða sáttmálarnir við Sveits og Eysturriki sum teir seinastu lagdir fyri løgtingið.

Arbeiðið at útvega útflutningsvinnuni rúmar ræsur á **ES-marknaðinum** er styrkt og verður í løtuni í góðari samvinnu við vinnuna arbeiðt við hesum í felagsnevndini. ES hevur

biðið um nýggjar samráðingar um sáttmálan í síni heild visandi til, at eitt ella fleiri av EFTA-londunum verða limir í ES frá 1. januar 1995. Landsstýrið skal svara játtandi til nýggjar samráðingar um sáttmálan, so skjótt sum verandi mál í felagsnevndini eru avgreidd.

46. ársfundurin hjá **IWC** var í ár í Meksiko. Fundurin fórð nærur til eina politiska kreppu Føroya og Danmarkar millum. Orsøkin var, at danski uttanríkisráðharrin í síðstu løtu, eftir trýsti frá umhvørvismálaráðharrinum, broytti instruksin til sendinevndina á IWC-fundinum. Við hesi broyting brutu danir meginregluna um nýtslu av tilfeinginum á burðartryggum støði.

Landsstýrið royndi undan fundinum í IWC at steða hesi broyting, men hetta eydnaðist ikki. Eftir fundin hittust uttanríkisráðharrin og lögmaður, í eini roynd at finna felags stev í framtíðar samvinnu á hesum øki, men partarnir komu ikki hvør øðrum nærri. Hesar hendingar bera í sær, at landsstýrið stórliga ivast í, um rætt er hjá føroyingum framhaldandi at taka lut í IWC.

Samarbeiðið í **NAMM-CO** er sera gott. **Norðurlenska samstarvið** hevur stórra týdning í dag enn nakrantíð, nú onk-

ur tekin eru um, at fleiri Norðurlond fara upp í ES-felagsskapin. Skulu vit ikki gerast heilt avbyrgd í Norðurlantshavinum er neyðugt at styrkja samstarvið við gomlu bróðralond okkara.

Enn hava vit ikki fullan limaskap í Norðurlandaráðnum; men tað gongur rætta vegin.

Á norðurlandaráðsfundum taka stjórnmálaleiðararnir í Grønlandi, Álandi og Føroyum nú lut í fundunum við forsetismálaráðharrarnar.

Eftir at hava lutikið á tingsetu á Álandi seinasta heyst var greitt, at vit trý smáu londini máttu gera vart við okkum, skuldu vit hava ávirkan.

Føroyingar tóku stig til ein felags fyrirreikandi fund á tingsetuni í Stokkhólm. Átlanin var, at hesir fundir millum sjálvstýrandi økini í Norðurlandaráðnum skuldu halda fram og helst víðkast.

Síðani trupulleikarnir í bankunum byrjaðu heystið 1992, hava danir og føroyingar gjørt fleiri avtalur.

Hesar avtalur hava merkt almenna orðskafið og politiska arbeiðið nógvar hesa tíð, bæði tað at avtalurnar eru gjørdar og innihaldið í teimum.

Men hóast allar hesar avtalur eru góðkendar av fólkatinginum og løgtinginum, so má áðanast, at tær hava verið tyngjandi fyri

